

WWW.KEMPENSHOEN.BE

info@kempenshoen.be

Zetel - 'Hof Ter Stokere' - Diepte 1, B 2330 Merksplas

Telnr. 014-63 47 33 / 0475-68 21 76

Ondernemingsnr. - 0682.853.076.

Rekeningnr. - BE78 9731 8349 0486

Selectie Hoganmethode

Handleiding voor de Kweker: Selecteren op Genetisch Potentieel

Wat is de Hogan-Methode?

De methode, ontwikkeld door Walter Hogan rond 1910, stelt dat de eierproductie van een hen geen toeval is, maar een direct gevolg van haar fysieke bouw. Door drie specifieke metingen te combineren, kunnen we voorspellen of een hen haar voeding omzet in **eieren**, in **vlees/vet**, of simpelweg verspilt.

De Drie Principes van Selectie

1. Capaciteit: de "motor" van de hen

De afstand tussen het **kielbeen** (borstbeen) en de **bekkenbeenderen** (de twee botjes naast de cloaca) noemen we de capaciteit.

- **De logica:** Een actieve eierstok en een voltooide eileider nemen veel ruimte in beslag. Bovendien moet een top-legger enorme hoeveelheden voer verwerken om dagelijks een ei te produceren, wat een groter spijsverteringsstelsel vereist.
- **Wat we zoeken:** Hoe groter de afstand (**7,6 cm tot 11,4 cm**), hoe groter de "motor" van de hen. Een vogel met een kleine capaciteit (**< 5 cm**) heeft simpelweg de fysieke ruimte niet om een hoogproductieve legger te zijn.

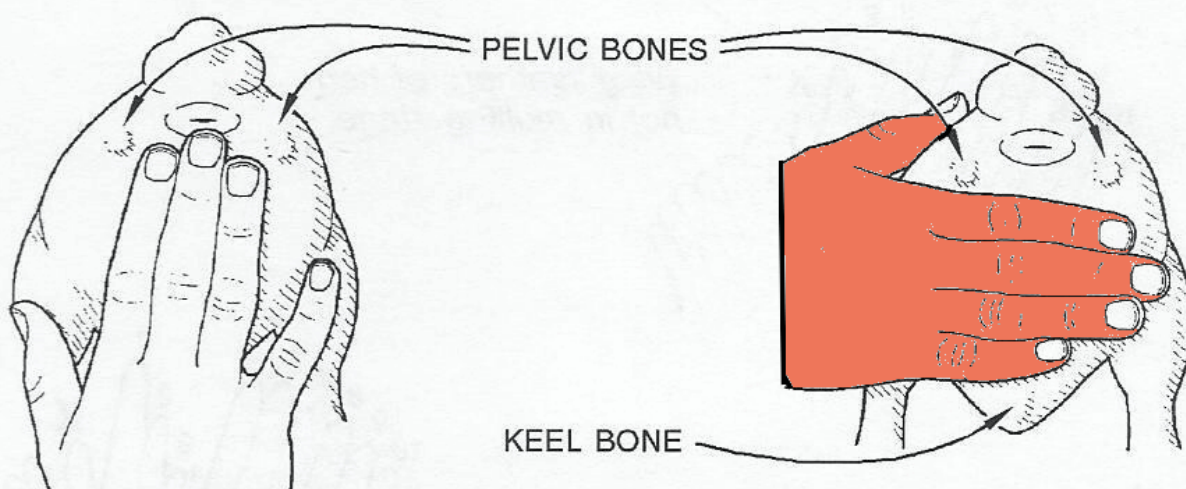
Hoe te meten: Plaats je vingers verticaal tussen de punt van het borstbeen (kielbeen) en de bekkenbeenderen.

Metingen en types:

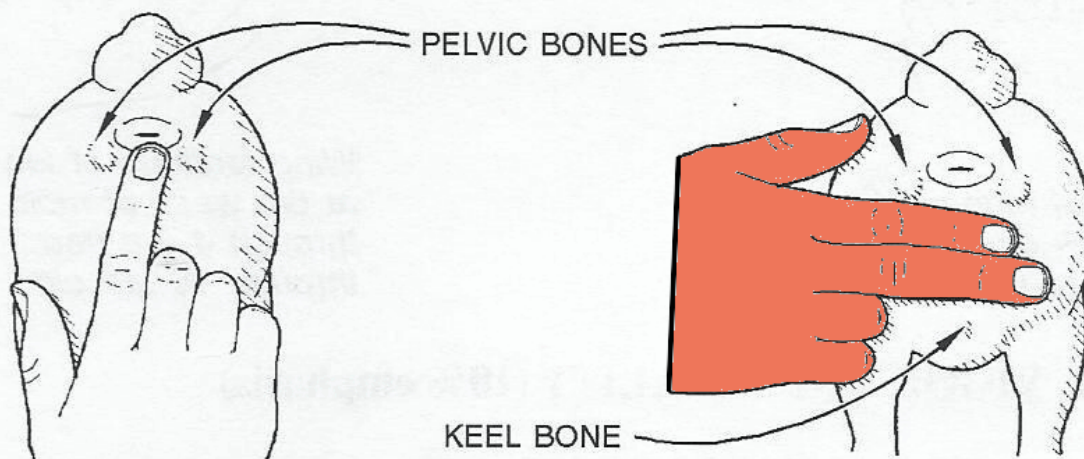
- **1 vinger (ca. 1,9 cm):** Zeer slechte legger, puur vleestype.
- **2 tot 2,5 vingers (ca. 3,8 - 4,8 cm):** Matige legger, vaak een zwaar vleesras.
- **3 vingers (ca. 5,7 cm):** Gemiddelde legger (ca. 150 eieren per jaar).

- **4 vingers (ca. 7,6 cm):** Goede legger; de standaard voor de meeste nut-rassen.
- **5 vingers (ca. 9,5 cm):** Zeer goede legger (ca. 200 - 230 eieren per jaar).
- **6 vingers (ca. 11,4 cm):** Uitzonderlijke legger (ca. 250+ eieren per jaar).

MEASURING ABDOMINAL CAPACITY (Feathers Removed for Illustration Purposes)

A 3 fingers' width by 4 fingers' width indicates excellent abdominal capacity.

A 1 finger's width by 2 fingers' width indicates poor abdominal capacity.

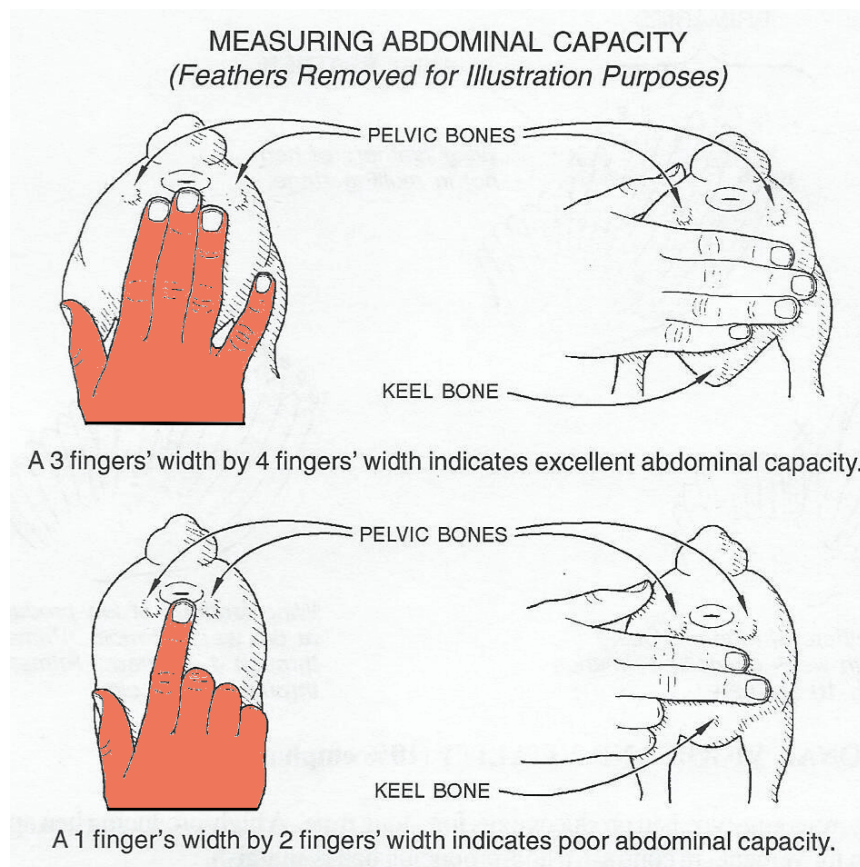
2. Bekkenbreedte: de doorgang

De horizontale afstand tussen de twee bekkenbeenderen vertelt ons iets over de huidige status van de vogel.

- **De logica:** Wanneer een hen in de leg is, zorgen hormonen ervoor dat de bekkenbeenderen spreiden en de weefsels soepel worden. Dit maakt de passage van het ei mogelijk.
- **Wat we zoeken:** Een breedte van **5,7 cm of meer** (3+ vingers) wijst op een hen die op dit moment maximaal produceert. Een nauwe doorgang bij een volwassen hen duidt op een rustperiode of een genetische aanleg voor kleine eieren.

Metingen en types:

- **1 vinger breed (ca. 1,9 cm):** Onvoldoende; deze hen legt zeer kleine eieren of is nog niet in productie.
- **2 vingers breed (ca. 3,8 cm):** Redelijk; type voor ongeveer 150 - 180 eieren per jaar.
- **3 vingers breed (ca. 5,7 cm):** Goed; type voor ongeveer 200 - 220 eieren per jaar.
- **4 vingers breed (ca. 7,6 cm):** Uitstekend; type voor 250+ eieren per jaar.

WWW.KEMPENSHOEN.BE

info@kempenshoen.be

Zetel - 'Hof Ter Stokere' - Diepte 1, B 2330 Merksplas

Telnr. 014-63 47 33 / 0475-68 21 76

Ondernemingsnr. - 0682.853.076.

Rekeningnr. - BE78 9731 8349 0486

3. Been-dikte: type en temperament

Dit is volgens Hogan de belangrijkste meting voor de **fokwaarde**. Je meet de dikte van het bekkenbeen zelf door het tussen duim en wijsvinger te pakken.

- **De logica:** Dit is een indicator voor het metabolisme.
 - **Dunne botjes (0,6 cm):** Wijzen op een "verfijnd" metabolisme. Deze hen verbruikt geen energie voor vetopslag; alles gaat naar de productie.
 - **Dikke botjes (1,3 cm+):** Wijzen op een vleestype. Deze vogels worden snel vet en stoppen bij de minste weerstand (zoals kou of rimpelingen in het voer) met leggen.
- **Wat we zoeken:** Voor de fokkerij selecteren we altijd op de dunste botjes. Dit kenmerk is zeer erfelijk.

Metingen en types:

- **Ideaal (0,4 - 0,6 cm):** Dun en flexibel; wijst op een efficiënte legger.
- **Gemiddeld (ca. 1,0 cm):** Matige legger; zet een deel van de energie om in vet.
- **Dik (1,3 cm of meer):** Vleestype of een hen die "vetgemest" is; deze zal weinig eieren leggen.

Schattingstabel productie (cm & vingers)

De jaarlijkse productie wordt bepaald door de combinatie van capaciteit en de dikte van de botjes.

Capaciteit (Afstand kiel-bekken)	Dun botje (0,6 cm)	Gemiddeld botje (1,0 cm)	Dik botje (1,3 cm)
6 Vingers	280+ eieren	235 eieren	190 eieren
5,5 Vingers	250 eieren	205 eieren	160 eieren
5 Vingers	220 eieren	175 eieren	130 eieren
4,5 Vingers	190 eieren	145 eieren	100 eieren
4 Vingers	160 eieren	115 eieren	70 eieren
3,5 Vingers	130 eieren	85 eieren	40 eieren
3 Vingers	100 eieren	55 eieren	10 eieren
2,5 Vingers	70 eieren	25 eieren	0 eieren

WWW.KEMPENSHOEN.BE

info@kempenshoen.be

Zetel - 'Hof Ter Stokere' - Diepte 1, B 2330 Merksplas

Telnr. 014-63 47 33 / 0475-68 21 76

Ondernemingsnr. - 0682.853.076.

Rekeningnr. - BE78 9731 8349 0486

Samenvatting voor de selectie:

1. **Hoge Capaciteit + Dunne botjes** = De ideale commerciële legger en fokhen.
2. **Lage Capaciteit + Dunne botjes** = Mogelijk een goede kip, maar heeft betere voeding of rust nodig.
3. **Hoge Capaciteit + Dikke botjes** = Een "dubbeldoel" kip; goed voor de slacht, matig voor de leg.
4. **Lage Capaciteit + Dikke botjes** = Direct ruimen (niet rendabel).

Belangrijke nuances bij het beoordelen

Timing

Beoordeel al je hennen samen en op hetzelfde moment en liefst tegen het einde van de leg, rond oktober. Anders is het onmogelijk te vergelijken en je beste van je slechtste leggers te onderscheiden.

Het effect van de rui

Wanneer een hen stopt met leggen (bijv. tijdens de rui), "krimpt" de vogel fysiek. De eierstokken worden klein en de afstand tussen de botjes neemt af.

- **Advies:** Beoordeel een hen bij voorkeur wanneer ze in de leg is. Als je een hen in de rui meet, tel dan in gedachten ongeveer **25% extra** bij de capaciteit op om haar werkelijke potentieel te schatten.

Conditie van de buik

De textuur van de buik (het gebied tussen kiel en bekken) is cruciaal:

- **Soepel en zacht:** De hen is gezond en in productie.
- **Hard en vlezig:** De hen heeft waarschijnlijk last van vervetting of een interne ontsteking. Ondanks een goede capaciteit zal ze weinig eieren in het nest leggen.

Broedsheid

WWW.KEMPENSHOEN.BE

info@kempenshoen.be

Zetel - 'Hof Ter Stokere' - Diepte 1, B 2330 Merksplas

Telnr. 014-63 47 33 / 0475-68 21 76

Ondernemingsnr. - 0682.853.076.

Rekeningnr. - BE78 9731 8349 0486

Campines zijn van nature niet gekend voor hun broedsheid. Zeker als je wil selecteren op legvermogen en legkwantiteit is broedsheid een kwalijke factor. Gemiddeld ben je een kip 3 tot 5 weken kwijt aan productie wanneer ze broeds wordt. Aangezien kippen het vaakst broeds worden in de lente wanneer ook de legpiek valt, lijdt je tot 35 eieren per jaar of zo'n **15% verlies**. Deze hennen elimineer je best op het einde van het legseizoen in het najaar.

Temperament

Schichtige, opvliegende dieren zijn niet aangenaam om mee te werken. Ook deze elimineer je best en neem je niet verder mee in je kweeklijn. Ga enkel verder met de hennen waarmee je ook in de toekomst graag en gemakkelijk zou willen werken.

De haan

Hoewel een haan geen eieren legt, pas je de methode ook op hem toe voor de fokkerij. Een fokhaan moet een goede afstand tussen de bekkenbeenderen hebben (relatief aan zijn bouw) en, cruciaal, zeer dunne bekkenbeenderen hebben om de legkracht door te geven aan zijn dochters.

Meer info

- [The Call of the Hen, Walter Hogan \(1913\)](#)
- [Selecting for Egg Production, American Livestock Breeds Conservancy](#)
- [FFA Poultry Judging: Class 2 - Egg Type Hens for Placing](#)
- [Identifying Productive Laying Hens, UNH Extension](#)